

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 1390. B.

Publicatiune oficiala.

Din partea consistoriului archidieceșanu se aduce prin acêst'a la cunoscutu a tuturor acelor'a. pre cari i privește, cã sinodulu archidieceșanu sub Nr. 89. protoc. din 2/14. Maiu st. v. a. c., cu modificarea §-lui 1. alu regulamentulu din anulu 1873. pentru esaminarea candidatilor de preotia — a decisu, ca esamenele de calificatiune pentru preotia prescise prin §. 121. alu statutulu organicu pe viitoriu sê se tiena de două ori pe anu, si adeca de la 25—28. Februariu si de la 25—28. Augustu st. v.

Pecandu acestea în generalu se aducu la cunoscutia, pe atunci în specialu pentru cei ce voiescu a se supune acestu esamenu la terminulu celu mai de aprôpe, adeca pe 25—28. Augustu a. c., se face de datorintia în sensulu §. 3. alu citatulu regulamentu a se insinua de timpuriu substernendu-si cererile lor instruite a) cu atestatu de botezu, b) cu atestatu de moralitate revediatu de protopresbiterulu respectivu, intr'alu carei tîenutu locuesce petentele, c) cu atestatu scolaru alu semestrulu din urma din scôl'a pregatitoare, d) cu atestatele clericale de pe toti anii respectivulu curs, e) cu atestatu despre servitiile, de pana acumu, f) cu tacsa esamenulu prescisa prin §. 121. alu statutulu organicu.

Din siedinti'a consistoriulu archidieceșanu tienuta în Sibiu, la 25. Iuliu 1878.

Revista politicã.

Scirile ce au sosit eri și alaltãeri din Bosnia și Eerzegovina sînt contradicãtore. Așa de la Mostar se telegrafiazã, cã în 5 August la 6 ôre sêra au sosit trupele austriace acolo, fără a da de vre-o resistență, ba din contra se dice cã au fost primite ser-

bãtorește. De altã parte inse „W. Abendpost” publicã o telegramã a comãdei de la divisiunea a 20 a trupelor, conform cãrei în 5 August în Gracanița s'a suprimat a patra încercare de revoltã din partea Turcilor; un prim-locotenent și 4 feciori furã rãniți; între Turcii prinși sînt 13 rãniți; numerulu mortilor lor nu sã scie.

Tot „W. Abendpost” spune mai departe, dupã un raport al comãdei corpulu 13, cã în 5 August, înaintãnd trupele spre Doboli, la o cõtitorã mare a Bosnei, dela Kosna spre mēdã nôpte, avangarda a fost primită cu împușcãturi. Darã revoltanții mohamedani furã încungiurați pe la spatel aripei stãnge și dupã o luptã de trei ôre furã respinși spre Kosna. Perderile pe partea trupelor nôstre au fost peste tot 2 feciori morți, 1 locotenent și 8 feciori rãniți. Numērul însurgenților se prețuiescu la 1500. Atitudinea trupelor este fôrte de laudã.

Cu tôte ploile necurate se continuã marșul spre Maglay, o localitate cunoscutã cetitorilor din scirile nôstre ultime din nrul precedent.

Ori cât de contradicãtore sînt scirile, precumpãnescu împregiurarea cea nefavorabilã pentru trupele austro-unguresci și ne dovedescu, cã ocupațiunea celor două provincii turcesci nu este așa de pacinicã dupã cum așteptau la început oficiôsele nôstre din Viena și Budapesta.

Acum este de a sã mai adauge, cã, paralel cu încurcãturile aceste, decurg în Constantinopole și în Viena, convorbiri seriôse, prin care Porții i se dã a înțelege cã ea este cauza resistenței din partea mahomedanilor și este cauza cã în afacerile aceste sînt trași și crestinii ortodocși, ceea ce în Viena a atins fôrte neplãcut. Au ajuns așa departe lucrurile, încãt un conflict serios între Pörtã și Austro- Ungaria nu mai este ceva cu neputință. Este prea cu putință ca în scurt timp sã cetim de o somațiune adresatã dela Viena Porții, prin carea ori-ce înțe-

legere pe cale pacinicã între aceste două puteri sã fie eschisã.

Nu scim cauza, darã cetim, cã trupele sêrbesci pușcã de pe țermul lor asupra trupelor nôstre de cordon și acēsta se dice, intr'o scire din Panciova dela 4 August, de două septãmãni încôce se întēplã mai pe fiecare ãi.

Biroul „Reuter” însciințezã din Belgrad, cã trupele sêrbesci se concentrezã mereu. Corpurile de observațiune la Drina, la granița bosniacã, capetã succursuri de trupe; de altã parte armata permanentã care astãdi este din 20,000, precum și jumëtate din milițiani și rezerve stau înarmate în diverse părți ale principatulu.

Din Mostar mai vine și scirea, cã Hagi Loja, capul revoltanților din Seraievo, a proclamat Șeriatul (legea religiôsã a Coranulu) de lege esclusivã în afaceri civile. Proclamarea acēsta a turburat fôrte tare pe crestini.

Fapta acēsta turburã ceea ce dicea în ãilele aceste „N. W. Tagblatt” cã adecã pe lângã Hagi Loja, în Seraievo, ar mai fi în fruntea miscãrei un anumit Petranovici și Cassanovici. Cel dintãiu un panslavist și omladinist serbesc, care de ani încôce s'a distins prin o atitudine antiaustriacã și din acēstã causã ar fi fost alungat din Dalmația și a gãsit scutire la consulatul italian din Seraievo. Acest om a împãrțit arme, bani, proclamațiuni și alte lucruri și are meritul de a fi contribuit fôrte mult la mișcarea din Seraievo. El ar fi pus la dispozițiunea comitetulu revoluționar 15000 pușci, acãror proveniență în Seraievo este tuturor cunoscutã.

În Prisrend s'a format o ligã, care respinge hotãrãrile tratatulu din Berlin.

Despre liga acēsta cetim în „Telegraful.”

„Uniunea albãnesã din Prisrend, dupã cum ne spune ãiarul „Osmanli” care apare în Constantinopole, a somat pe Serbia și pe Muntenegru sã evacueze imediat ținuturile alba-

nese pe care le țin ocupate. Muntenegru a rãspuns, cã el față cu iminenta intrare a trupelor austriace în Bosnia și Eerzegovina, nu pôte sã între la nici un felu de negociațiuni cu albanesii. Iar dacã acestia vor voi sã se alieze cu Muntenegru contra ocupãrii austro-ungare, atunci guvernulu princiar este dispus sã ia în considerațiune cererea lor. Serbia a cerut un restimp de 14 ãile pentru a rãspunde tot la acēstã somare. Dar Uniunea albãnesã în considerațiunea, cã acēstã amãnare pôte sã-i fie vãtãmãtore, a ordonat, ca 36,000 ômeni sã înainteze asupra Komanei. Alți 70,000 ômeni sînt asupra punctulu, de a intrã în campanie.

Noi credem însã cã aceste sciri ale fôii turcesci trebuiesc primite cu cea mai mare rezervã, cãci nici Serbia nici Muntenegru, cel puțin pentru moment, nu credem, cã sînt gata a sã opune ocupațiunii austro-ungare.

Pentru Dobrugia, sã scrie la „Presse” din Viena, este designat de guvernator din partea Romaniei, colonelulu Lecca, pe cãnd Angelescu și Slanicean vor fi comandantii trupelor romãne de acolo.

„Polit. Corr.” însciințezã cã Basarabia se va predã Rusiei în tôte forma în 20 Aug. c. n. Deodatã cu acēsta armata romãnã sã va demobiliza, afarã de trupele destinate pentru ocuparea Dobrugei. Luarea Dobrugei în formalã posesiune din partea Romãnilor abia sã va face inainte de sfêrșitul lunei lui August.

Mișcãri electorale.

La Orēștie s'a ales contele Stefan Khun; la Alba-Iulia Bela Lukács ambii opoziționali; la Sighișora Fabricius; la Bistrița Hofgrãff; la Reghin Col. Kemény; la Cohalm Bacon; la Agnita Baussnern; la Medias Graffius; la Nãsעד Tanãrky; la Gilãu cont. B. Bánffy; la Aiud bar. Gabr. Kemény; la Solnoc Doboca.

FOIȚA.

1497.

Dumbrava Roșie.

Poem istoric.

(Dedicat amiculu meu C. Negre.)

II.

Țera în picior.

Ce vuet lung de care, ce tropot surd de vite,
Ce freamêt de suspinuri, de glasuri nãdușite
S'aud în sinul nôței prin nãgra ntunecime
Și cãtrã munți se ndrēptã l'a codrilor desime?
Din când în când sub nouri trecēnd ca o sãgēțã

Clipește o luminã, și ca prin vis aratã
Bãtrini cu fruntea gôlã plecatã spre pãmēnt,
Femei cu prunci în brațe și pletele în vânt,
Copile spãimãntate mãnãnd turme de oi
Și Flecși în fugã mãnãnd cãrduri de boi.
Pe jos, pe cai, în grabã toți pãrãsindu și satul,
Fugind cu vaet, lacrimi, cãci i-au ajuns pecatul,
Se duc pribegi și paliđi sã cate-adãpostiri

În fund de codri npeșteri, în sin de monãstiri.
Dar unde sînt bãrbații, voinicii, junii, tarii
Sã-și apere pãrînții, nevestatele și pruncii?
Cãnd sufã grea furtunã pe ramurile luncii
Ș'o sgduue, ș'o darmã, ah! unde sînt stejarii?
Stejarii sînt la locul lor, față cu furtuna!

Acum de ãece ãile și ãece nôți tot una
Din munți și pãn la Nistru, pe culme și pe deluri
Sînt buciume de larmã dãnd litainicesemnaluri,
Și cãlãrași din fugã prin sate, prin orașe
Crãinesc: Sãriși cu toții pe Litfele trufase!
„Vitēzul, Stefan Vodã, ve chiama 'n vitejie.
„Cine-i mișel sã fugã, cine-i Român sã vie.”
Toți au rãspuns: „trãescã Moldova!” și s'au dus.

Pe loc tot omul verde, ce pörtã capul sus
Și-au sãrutat odorii, și-au ascuțit poporul
Și-au prins din câmp fugariul, ce-i sprinten ca o ciutã

Apoi fãcēndu-și cruce, dicēnd un Dômne-ajutã!
Ca șoimul dela cuibu-i voios și-au luat sborul.
Astfel din țara ntrēgã plec cete inmiute
Cu arce, bande, cöse și giôge țintuite
Pörtãnd cãcinli de ôie, mintene 'n flori cusute
Și barbe neatınse, al bãrbãției semn.

Ei merg deadrept prin cãdri, pe lungi cãrãri perdate

Cãlãri pe șele gôle, cu scãrile de lemn,
Și trec în sbor prin arbori ca demoni de urgie,
Și umbra schinteađã de-ai ochilor mãnie.
Tot astfel și boerii, stãpãnii de moșii,
Încungiurați de glôtã, las casele și plec
Privind cu mulțãmire sburdalnicii lor fii
Cum sciu sã-și pörte caii, și 'n salturi se întrec
Soșii, surorii și mame suspin în urma lor
Dar ei a alerg ferice la cãmput de onor.
Coman dela Comana, un urieș de munte
Ce intrã prin bãrlôge și prinde urșii vii,
Aduce dupã dēnsul mulți vënãtori de frunte
Nãscuți pe plãuri nalte, trãiți în vijelii.
Bãlaur dela Galu, Ciolpan din Pipirig,
Rid și de frigul morței cum rid de-al ernii frig;
Și mulți cobor din munte ca lava din vulcan
De soiul lui Bãlaur, de soiul lui Ciolpan.
Velcea, bastard lui Șerpe, ca șerpele pe apã
Aluneca prin dușmani și mult cumplit ii mușcã.
În luptã, cãnd i e sete, cu sãnge sã adapã
Și drept potir el are o țevie de pușcã.
El vine din Hirtôpe cu Purice-Movilã
Și cu Roman-Pribégul ce nu mai știu de milã,
Skeênul și Mircescul, vecini de pe Siret
Ce s'au bătut cu Hroiote, s'au prins cu jurãmēnt
Nici chiar sub brațul morței se nu dea îndãret

Pãn n'or intrã cu Leãahul pe al Leãahulu pãmēnt,
Și Zimbru dela Skee și Zimbru din Mircești
Sê duc sã ice 'n cörne pe vulturii Leșești.

Bãtrinu Matei Cãrjã are 'mprejurul lui
Cinci sute de nãprasnici ce vin despre Vaslui,
Toți Racovenii!... iar Cãrjã om înțelept și harnic

E 'n flóre, cãnd sê simte cãlare pe Șargan.
Glumeș, ii place-a ãice lui Negrea, vitēz darnic,*)

„Am sã me fac, nepôte, din Cãrjã buzdugan!”,
Negrea zimbind, rãspunde: „Ai cãrjã bãtrineșii

„La sfaturi, iar în luptã ai brațul tineretii”
Și ajungēnd cu toții la Racova de vale,
O cruce luminôsã li se-aratã în cale.

*) Familia Negre este una din cele mai vechi din Moldova. — Chiar pe la începutul secolulu XIV un Negre Vornicul figurēđã în istorie, timp de 24 ani, adicã de la 1402, pãnã la 1426, între cei 12 boeri mari, consiliarii a lui Alesandru cel bun.

La 1471 Pãharnicul Negre a fost descãpãtinat în Vaslui din ordinul lui Ștefan cel Mare, fiind cã an fost de părere a nu sê resboi în contra lui Radu a țerei Muntenestii, ca unu ce era Creștin și Român.

Un alt Negre, Patrascu, ginere lui Petrã Vodã Schiopul, a urmat în cesil pe socul seu, au fost înscris în cartea de aur din Venezia și au murit la Barcelona etc. etc.

În hronicele și hrisôvele remase dela strebuni, numele de Negre apare des, ca proprietari de moșii Negrești, ca ômeni însemnați pe timpul lor și ades ca martiri a urgilor Dômnești.

cont. D. Teleky, Simo și cont. Andreiu Bethlen, la Cic-Sereda contele Valentin Mico; la Gherla Ad. Iacob; la Ibașfalău cont. Em. Pechy; la Huedin Lészai, toți din partida guvernamentală.

Din B. Pesta a sosit alalta eri scirea telegrafică, că ministrul președinte C. Tisza a căzut la alegerea de deputat, obținând E. Simonyi majoritatea cu 72 voturi. Debreținul a ales în toate trei cercurile opoziționali.

De la Adunarea generală a Asociației Transilvaniei.

De la Șimleul Sălagiului primăriei eri diminată pe la șapte ore următoarea telegramă:

Szilágy-Somlyó 6 August esped. la 7 ore 5 minute, sosit la 11 ore noptea.

Adunarea asociației reeșî splendid. Comitetul, oșpeții primiți la hotel sub porța triumfală de consiliul municipal cu primariul în frunte. În oraș la altă porță triumfală în fruntea a mii de cetățeni îi întimpină vicariul Barboloviciu. Adunarea, condusă de Bariț, președinte adhoc; fondul sporit cu 628. fl. Disertațiuni tinură Silași, Hodoș.

Banchet, bal. Viitorea adunare în Sighișora.

Iosif Vulcan.

Protocolul Nr. 3.

Ședința din 19 Iunie 1878.

Erau prezenți: Reprezentanții din ședința trecută.

Ședința se deschide la 2 ore și jumătate; protocolul ședinței precedente se adoptă;

Președintele reamintesc colegilor sei că i s'a remis o listă de petiții noi. O pețițiune, ce atinge o cestiune politică care nefiind subsemnată, n'a fost trecută pe listă. În principiu, ori ce comunicațiune anonimă de acest fel, nu va fi înserată în lista remisă membrilor Congresului, dar va rămâne, bine înțeles, la dispozițiunea d-lor, în birourile secretarului.

Principele de Bismarck presintă apoi următoarele considerațiuni:

Astfel, cu mic, cu mare, apărătorii țării Eșiți ca frunza 'n codri la vântul primăverii, Din văi adânci se urcă, din piscuri se cobor, Trec râpele în salturi, trec riurile 'n not Ș' alerg fără odihnă, voinicii, cât ce pot La glasul țării scumpe ce-i chiamă în ajutor. Merg unii cu grabire spre codrii Bucovinei Unde s'adun în cete la strămtele potoci, Pândind ca vânătorii mișcările jivinei, Și tot rugând: Fă Dómne, să trecă pe aici! Merg alții la Suceava să facă pe Albert A perde oște multă și mult timp în deșert. Iar alții la Cotnariul iubit și podgoriu Unde-i aștept cu oștea, Bogdan, domnescul fiu, Tăut cu mintea cǒptă, Costea cu ochiu sumeș, Și Trotușan și Boldur cu suflet îndrășneș, Și unde Stefan Vodă înfipt-au stégul seu Strigând la cer: „Ajută-mi, o! Sfinte Dumneșeu.!”

(Va urma.)

Rectificare.

În „Foița“ (Dumbrava roșie) nr. 10 ultim s'au străcut mai multe erori de tipar, dintre care îndreptăm cele mai însemnate:

v. 2	în loc de „de învingeri“	să se cit. de „nvingeri,
„ 6	„la apusul“	„ I' Apusul,
„ 13	„Și aruncă“	„ Ș' aruncă,
„ 18	„și în veci“	„ ș' în veci,
„ 28	„Vedé-va în“	„ Vedé-va 'n,
„ 29	„și în nerăbdare“	„ și 'n nerăbdare,
„ 31	„ce se întrébă“	„ ce se 'ntrébă,
„ 33	„la a noastră“	„ l' a noastră,
„ 42	„respunseră în“	„ respunseră 'n,
„ 45	„și spade“	„ cu spade,
„ 46	„și în tēcă“	„ și 'n tēcă,
„ 56	„Care în“	„ Care 'n,
„ 58	„Ce în lupte“	„ Ce 'n lupte,
„ 70	„Mandela“	„ Mandela.

Ordinea de zi ficsată pentru ziua de azi cuprinde:

1. Cestiunea admiterei reprezentanților Greciei.

2. Propunerea englesă relativă la Bulgaria, contra propunerea eventuală a Rusiei și, la întâmplare, proiectul asupra căruia reprezentanții celor trei puteri se vor fi înțeles.

De ore-ce negociațiunile începute între reprezentanții puterilor, mai special interesate în cestiunea Bulgară, continuă și sînt pe calea unui aranjament care ar înlesni lucrările congresului în această privință;

De ore-ce astăzi nu s'a ajuns încă la acest rezultat;

Propun de a amâna discuțiunea celei de a doua părți, a ordinei de zi, până la viitorea ședință.

Acastă opiniune fiind primită de Congres, președintele adaogă, că singura cestiune la ordinea zilei este prin urmare aceea a admiterei reprezentanților Greciei, și deci, în conformitate cu voința Înaltei Adunări, auunță că Congresul se va întruni Vineri pentru a se discuta afacerile bulgare.

A. S. reamintescă că, în privința cestiunei admiterei Greciei, sînt două propuneri cunoscute încă de la ședința din urmă una a lordului Salisbury, alta a D-lui Desprez și adaogă că, în cât privește pe Germania se unesc cu cea de a doua. Rógă a poi pe colegii sei să binevoiască a discuta pe una sau pe celaltă, sau, ori ce altă propunere ce se va presinta în această privință.

Va cere mai târziu Congresului, la cas când admiterea reprezentanților Greciei va fi hotărită, de a ficsa data ședinței la care ei vor fi invitați.

Caratheodory-Pașa dă cetire următoarei declarațiuni:

„Propunênduse ca Grecia să fie ascultată în sinul Congresului, ori de câte ori s'ar crede necesar, când ar fi vorba de a se discuta ore cari cestiuni speciale, s'au alegat motive și s'au schimbat idei cari justifică o explicațiune din partea plenipotențiarilor otomani.

„Privind cestiunea din puncte de vedere diferite căși va din D-nii plenipotențiarilor par a fi considerat într'un mod cu totul exclusiv situațiunea respectivă a diferitelor categorii ale populațiunei Imperiului otoman.

„Plenipotențiarilor otomani cred, că este de datoră lor de a declara că, în sinul Congresului, ei presintă Statul însuși, care cuprinde totalitatea acestor elemente, ori-care ar fi originea și data conflictelor la care se face alusiune.

„O protecțiune și un interes, exclusive privitoare la o clasă specială, ori din ce parte ar veni sau sub ori și ce formă s'ar ivi, n'ar putea decât să lovescă acolo, unde o puternică solidaritate de interese unesc necontestabil aceste diverse elemente între dênsele, spre a constitui un mare tot.

„Înalțimea vederilor, ce disting pe D-nii plenipotențiarilor ai marilor puteri semnatore ale tratatelor de la 1856 și 1871, cari compun Congresul, și spiritul incontestabil de ecuitate ce 'i animă, autorisă prin urmare pe plenipotențiarilor otomani, de a crede că, dacă Grecia ar trebui să fie ascultată, Congresul va sci să împedece, ca propunerile ce s'au făcut în această privință să nu provoce gravele inconveniente, de cari am avea dreptul să ne temem.“

Principele Gorciacoff, observă că se conformă cu dorința Congresului, aducând observațiuni scrise, și dă cetire documentului următor:

„D. marchis de Salisbury a presintă o propunere motivată, tinșlând la admiterea Greciei de a participa la Congres, sau cel puțin a asista la ședințele în cari se vor discuta cestiunile atingătoare de interesele rasei grece.

„Plenipotențiarilor Rusiei cred din partele că sînt datoră a enuncia, într'o declarațiune asemenea motivată, punctul de vedere al guvernului lor, în această privință:

„1. Rusia a avut totdeauna în vedere interesele creștinilor din Turcia fără excepțiune de rasă. Istoria sa întregă a probat îndestul această. Ea are o legătură puternică cu rasele elenă — aceea de a fi primit de la biserica orientală religia lui Christ. Dacă, în resbelul de față, Rusia a trebuit să ia

specialmente în mână interesele bulgarilor, este că Bulgaria s'a găsit a fi, prin circumstanțe, principala cauză și teatrul resbelului. Dar Rusia a avut totdeauna în vedere de a întinde, pe cât se pôte, și la provinciile grece, avantajele ce ea ar reuși să dobândescă pentru Bulgaria. Ea este satisfăcută vâdënd, din propunerile d-lor plenipotențiarilor ai Marii Britanie și Franciei, că Europa împărtășese vederile sale și să fericită de solitudinea de care dau probă puterile în favorea populațiunilor de rasă greacă cu atât mai mult, cu cât este convînsă, că această solitudine să va întinde și la populațiunile de rasă bulgară. Guvernul imperial al Rusiei va împărtăși dar cu mulțămire ori-ce propunere care să va face în Congres în favorea Epirului, Thesaliei și Cretei ori-care ar fi întinderea ce puterile ar voi să deă avantajelor ce le vor fi rezervate.

„2. Guvernul Imperial al Rusiei nu recunoscă nici un motiv fundat antagonismului semnalat al raselor și care nu'si ar putea avea sorginte în divergențele religioase. Tôte naționalitățile, aparținând bisericii orientale, au revendicat succesiv dreptul de a avé biserica lor autocephală, adică ierarhia lor eclesiastică independentă și limba lor națională pentru cult și scóle. Astfel a fost cazul pentru Rusia, pentru România, pentru Serbia și chiar pentru regatul Greciei. Din această nu se vede că ar fi rezultat nici ruptura legămintelor ce unesc aceste biserici independente cu patriarhatul ecumenic de la Constantinople, nici vre un antagonism între rase. Bulgarii nu cer alt-ceva avënd absolut acelși drepturi. Causa divergențelor și conflictelor trecutore, ce sau ivit, trebuie dar căutată în influințe sau impulsuni particulare, cari nu par a fi conforme nici cu interesele reale ale raselor, nici cu biserica orientului nici cu pacea Europei, și cari, prin urmare, n'ar pute să fie încurajate.

„3. Cât despre circumscripțiunile teritoriale a deosebitelor rase, cari să unesc cu interesele rasei elenice, căreia i să caută o protecțiune, să pare a nu pute fi determinate de un principiu mai rațional, mai echitabil și mai practic de cât acela al majorității populațiunei. Acest principiu rezultă și din totalitatea dispozițiunilor conferenței din Constantinople și din acel stabilit de tratatul preliminar de la San Stefano. Repartițiile teritoriale, cari s'ar propune în afară de principiul majorității populațiunei ar pute fi cerute, nu prin considerațiuni de rase, ci prin vederi particulare de interes politic, geografic sau comercial. Rusia neavënd, în cât o privește, nici un interes material de urmărit în aceste ținuturi, nu pôte aprecia aceste diferite propuneri de cât din punctul de vedere al echității sau conciliațiunei, cătră care este totdeauna înclinată pentru consolidarea înțelegerei europene și a păcei generale.“

Acestea sînt sentimentele cari fac a crede pe plenipotențiarilor Rusiei că trebuiesc să formuleze adesiunea lor la propunerea d-lui plenipotențiar al Franciei, adică de a invita guvernul M. S. Elenice de a desemna un reprezentant care să fie admis a espune observațiunile Greciei, când va veni cestiunea de a ficsa sórta provinciilor limitrofe regatului, și care să pótă fi chemat în congres ori de câte ori plenipotențiarilor vor judeca chierea sa oportună. Plenipotențiarilor ruși întind aceste previsiuni și cât privește pe Grecia.

Lordul Salisbury, referânduse la punctul de discuțiune indicat de cătră președinte propune de a pune textul prezentat de cătră plenipotențiarilor franceși vorbele „provincii grece“ în locul vorbelor „provinciile limitrofe regatului Greciei.“

Dacă această modificațiune care 'i pare că dă mai multă claritate textului va fi admisă, dênșul se va uni bucuros cu proiectul franceș, astfel amendat, în cazul când acest proiect va fi primit de majoritatea puterilor.

D. Desprez se teme că amendamentul propus de plenipotențiarilor Marii Britanie, să nu aibă de efect a face mai puțin precis textul proiectului presintat de plenipotențiarilor franceși.

Președintele consideră că Congresul este în prezența unei cestiuni de formă și de redacțiune, în care deciziunea majorității

șei este admisă afară numai de s'ar ivi testare la protocol din partea minorității. Alte-a Sa crede că ar fi folositoriu să procedă invers cu usurile parlamentare, și de a începe, dacă Congresul consimte, prin votul asupra testului propunerii franceze, pundennd apoi la vot amendamentul lordului Salisbury. Rezultatul primului vot va fi considerat ca eventual, adică ca compus a fi amendat conform propunerii englese, la cas când această propunere ar fi adoptată. Dacă din contră s'ar respinge votul dat asupra propunerii franceze va fi definitiv.

Comitele Andrassy nu voiesce a intra în fondul cestiunei el privește că are numai de statuat asupra admișiunei în genere: el votéză dară propunerea franceză, rezervându-se de a se pronunța asupra amendamentului lordului Salisbury.

Plenipotențiarilor franceși și englesi votéză textul prezentat.

Comitele Corti aderéză și el și cu atât mai bucuros că a doua parte a documentului 'i pare că cuprinde, în principiu, cugetarea exprimată în amendamentul engles.

Plenipotențiarilor ruși votéză și ei textul franceș.

Caratheodory Pașa regretă de a vedé în textul propus vorbele: „sórta provinciilor etc.“ În acești termini nu pôte decât să reserve opiniunea guvernului seu.

Președintele insistând pentru a obținé votul D-lor plenipotențiarilor otomani, Caratheodory pașa și Mehemed-Ali Pașa, declară că nu s'ar opune, în principiu, ca să fie ascultat un reprezentant al Greciei, admișlând ca el să nu aibă decât vot consultativ.

Principele de Bismarck provócă apoi un al doilea scrutin asupra amendamentului lordului Salisbury, adică asupra cestiunei de se sci dacă vorbele „provinciile limitrofe“ vor fi înlocuite cu „provinciile grecesci“.

Comitele Andrassy, întrebând ce diferență există pentru D-nii plenipotențiarilor englesi între cele două espresiuni, marchisul de Salisbury dîce, că sînt provincii grecesci cari nu sînt limitrofe cu regatul elenic și despre cari Engliera voiesce, ca Congresul să se ocupe. În proiectul franceș, Epirul și Thesalia sînt singure în cauză: amendamentul E. S. permite din contra de a se cuprinde în deliberațiunea, la care vor asista reprezentanții Greciei, și provinciile Macedoniei, Thraciei și Cretei.

Comitele Andrassy, în urma acestei explicațiuni, și conformându-se principiului seu, care este de a căuta rezultate cât se pôte mai stabile, votéză pentru amendamentul lordului Salisbury, cu scopul de a nu restrânge espresiunea opiniunei reprezentanților greci.

Plenipotențiarilor franceși manșin votul lor pentru textul pur și simplu.

Plenipotențiarilor Marii Britanie votéză pentru amendament.

Comitele Corti să unescă cu propunerea englesă pe care o consideră ca dând mai mare latitudine deliberațiunei.

Comitele de Launay adaogă că de alt mintrelea Congresul va rămâne liber de a esamina în ce măsură va pute primi observațiunile reprezentanților greci.

Președintele cerënd votul D-lor plenipotențiarilor ai Rusiei, Principele Gorciacoff rógă pe D-nii plenipotențiarilor ai Franciei să 'i espună motivele pentru care menșin propunerii lor.

D. Waddington nu crede că sînt mari diferențe între proiectul d-lui Desprez și redacțiunea propusă de lordul Salisbury. Cu tôte acestea trebuie făcută o distincțiune: plenipotențiarilor Franciei s'au gândit că invitându-se guvernul grec de a desemna un reprezentant este totodată util de a limita sfera observațiunilor sale. D. Waddington admite ca reprezentantul elin să fie chemat a 'și da părerea asupra faptelor ce se petrec aprópe de fruntaria regatului; dar ar înțelege mai puțin ca competița Cabinetului din Athena să se pótă întinde la nisce ținuturi locuite de populațiuni micste E. S. se teme să nu mărăscă prea mult sfera observațiunilor guvernului elenic. Cu tôte acestea paragraful al doile al proiectului, rezervând Congresului tótă libertatea de apreciere în această privință, Înalta Adunare rămâne judecător în ultima instanță asupra

deliberațiunilor care se va crede de oportunitate a fi admis reprezentantul grec.

Principele Gorciacoff în fața acestor considerațiuni, votază pentru menținerea textului francez.

Caratheodory-Pașa crede că înțelege că în cugetul Înaltei Adunări, admisiunea reprezentantului grec este mai cu sama o cestiune de oportunitate: cu toate acestea consimțind ca acest reprezentant să poată fi ascultat când se vor ocupa de îmbunătățirea stărei acelor provincii E. S. și împreună cu dânsa Mehemed Ali Pașa, cer totodată noi explicațiuni asupra sensului frazei proiectului francez, unde e vorba de „provincii limitrofe“.

D. Waddington răspunde, că astăzi nu se discută fondul acestei dificultăți, ci numai o cestiune prealabilă: el ține a adăuga că considerantele proiectului francez indică clar scopul acestui proiect. Într-unu congresul găsește el just ca Grecia să și exprime dorințele asupra cestiunilor ce ar putea interesa frontariile sale? Al doilea congresul găsește el util să provoace asupra diferitelor puncte explicațiunea Cabinetului de la Athena?

Principele de Bismark observă că, în realitate diferența practică între cele două opinii să va manifestă mai cu seamă când va fi vorba de a determina momentul când să fie ascultați reprezentanții greci. Atunci va fi după părerea sa, scrutinul decisiv. Acum este vorba de a sci în genere dacă ei vor fi admiși și numai în acest ordin de idei întrăbă din nou dacă d-nii plenipotențiarilor otomani votază pentru redacțiunea franceză sau pentru cea engleză.

Plenipotențiarul otoman declară că se abține.

Principele de Bismark, ca plenipotențiar al Germaniei, votază pentru redacțiunea franceză.

A. S. S. constată apoi că voturile sînt împărțite în număr egal. Amendamentul englez n'a avut dar majoritatea și rezultatul primului scrutin, adoptând redacțiunea franceză, rămâne câștigat.

Președintele întrăbă dacă Congresul voește a decide ași, sau într-o întrunire viitoare, la ce ședință să fiă admis reprezentantul Greciei.

În urma observării comitelui Corti, președintele observă că invitația nu trebuie făcută de cât după cererea unuia din membrii Congresului, formulată în ședința trecută și adoptată printr'un vot al Înaltei Adunări.

D. Waddington crede că ar trebui să se aștepte ca cestiunea Bulgariei să fie lămurită, și, în ori-ce caz, să nu se ia astăzi o hotărâre.

Comitele Andrassy nu privește indispensabil de a hotărâre ceea și chiar de acum.

D. Desprez observă, de altmintearea, că proiectul coprinde două ipoteze: discuțiunea relativă la provinciile limitrofe în care, după propunerea franceză, prezența reprezentantului grec este creștut necesara de către Congres, și cele-alte deliberațiuni, când Înalta Adunare și rezervă facultatea de a chema, de va fi trebuință, în sîmul seu, pe acest reprezentant.

Principele de Bismark, reamintind că în cugetul seu, plenipotențiarul grec nu trebuie a fi invitat de cât la ședințele în cari Congresul ar dori să l asculte, constată că în acest moment nici unul din membrii Adunării nu face o propunere în acest sens. Alteța Sa crede dar preferabil în starea actuală a lucrărilor, unde se crede că se va face asupra cestiunii bulgare apropierea i. deilor divergente, de a nu introduce un element nou, care ar putea să mărească dificultățile înțelegerii. El crede că Congresul nu va emite asupra acestui punct nici un vot astăzi, și și va rezervă opiniunea până va veni rîndul de a să da instituțiunile Bulgariei de Sud. Alteța Sa adăuga că ordinea de și este terminată.

Comitele Șuvaloff, exprimând speranța că colegii sei din Austro-Ungaria, Marea Britania și Rusia, vor fi gata a discuta cestiunea bulgară în viitoarea ședință fixată de mai înainte pe Vineri 21, crede, după comunicațiunile schimbate între guverne, că ar fi preferabil să rămene pentru ședința de Sâmbătă. Președintele, după ce a consultat Congresul, primesce data de Sâmbătă 22,

rezervânduși, de va fi trebuință, să convoce Adunarea pe Vineri.

Ședința să ridică la 4 ore.

(Urmăza semnăturile plenipotențiarilor)

Varietăți.

* (Dela curte.) Maj. Sa imperatul și regele, se țice, că va călători la Teplitz, unde petrece imperatul Germaniei la băi. — Archiducele Albrecht a plecat Duminecă la Galiția pentru inspecțiunea trupelor.

* (Alegeri.) Astăzi decurg alegerile deputaților dietali aici în loc și în cercurile electorale ținătoare de comitatul Sibiiului.

* (Eugenia eximpărătesa Franciei) se află de mai multe zile în Viena sub pseudonimul: contesa de Pierrefonds. A tras la hotel Imperial unde trăiesce în retragere. Cu toată retragerea primesce visitele celor mai multe și distinse persoane din cercurile cele înalte politice și militare.

* (Congresul igienic) de la Paris, precum spune o telegramă către „Românul“, a ales, pe doi Români membri ai biroului seu. D. dr. Felix, din București, a fost ales president de secțiune; iar d. dr. Ciurea, din Iași, vice-president.

* (Gradul de civilizațiune în Rusia). — „Deutsche Zeitung“ primesce din Kiew următoarea corespondință: „Dilele trecute s'a întâmplat aici o faptă îngrozitoare. Un profesor de la universitate se duse cu mai mulți studenți la preumbăre într-o grădină, care ține de mănăstirea de aici, numită Lawra Bijowska. Abia făcu câțiva pași și zări o față tenăra spîndurată de crînga unui arbore, cu fața invinețită, dar al cărei corp dea încă semne de viață prin ore-care convulsioni. Studenții care însoțau pe profesorul, se răpeziră asupra copacului și spre a tăia frînghiia de care era spîndurată nefericita ființă, și, de se va pute, de a o scăpa de la morțe. Înse, pe când se încercau să seversescă opera lor de salvare, sări de o dată dintr'un tufș o cetă de călugări (czernoi), care năvăliră asupra lor amenințându-i cu pumnii și cu ciomege, strigându-le: „Nu vom permite ca nice laici să reinvieze o strigoie condamnată la morțe de preoțime“. Se iscă o încăierare între studenți și călugări, cesti din urmă fură învinși și ast-fel sormană victimă fu salvată. După aceea fata fu dusă la un spital, unde îngrijirile medicilor isbutiră a îi reda viața. Cercetările făcute constatară următoarea împrejurare: Un călugăr din monăstirea Lawra Bijowska, anume Vasilji Smigasta, puse ochii pe frumoșă copilă abia de 13 ani a cetățenului din Kiew Giorgji Dimitrovici Timosznenko. Spre a atrage fetița cu atât mai sigur în cursa sa, declară serbătoresce în biserică că fata Maria Dimitrowna Timosznenko are pe diavolul și că acesta va trece din tr'ensa în toți membrii familiei. Părîinții superstițioși încremeniră la această scire, dedură deplin creșdemēt afirmățiunii popei și nimic nu era mai firesc pentru ei, decât de a trâmite pe fală la popă ca să scotă pe diavolul din tr'ensa. Călugări comiseră atentate imorale asupra fetei . . . și pentru ca crimă lor să nu poată da pe față, otărîră de a înlătura pe nefericita ființă pronunțând următoarea sentință: „Diavolul neputîndu-se scotoe din tr'ensa, ea trebuie să moră; de aceea preoțimea pronunță în numele sântului Nicolae sentința de morțe asupra ei.“ După această popii tirîră pe sormană victimă în grădina monăstirii și o spîndurată de ramura unui copac.

* Din tabloul general al trenurilor și transporturilor militare ruse, efectuat prin Jași dela 12 Aprilii 1877 și până la 8 Iulii 1878, estragem cifrele următoare:

1,351 trenuri, cu 261 generali,

6,553 ofițeri, 401,607 soldați; 14.471,96 tóne bagagiu militar; 53,884 cai; 5929 colete bagagiu și efecte de ambulanță; 6,013 chesóne; 128 pontóne; 4 plăci turnate de tun; 207 lafete simple; 551 tunuri cu lafete; 107 tunuri fără lafete; 29 vagóne cu proiectile, 9 mașini; 5 locomobile; 1,662.2 tóne vîrtelnițe de tun; 96 bucăți de tuci de tun; 773 tóne obiecte de artilerie; 164,52 tóne de monedă; 60 tóne funii de tun; 2 vapóre; 38 boi; 295,86 tóne iarbă de tun; 1,091.3 tóne grănate; 1,042.2 tóne ghiulele; 250 ghiulele deșerte; 41,023.96 tóne munițiuni; 29,587.7 tóne efecte militare; 4 vagóne platforme (turcs).

Din acest tablou resultă că suma totală a transporturilor este de 133,199.69 tóne netto și 382,054.01 tóne bruto.

* (Un popă isteț. — Cătră „Golos“ se comunică următoarea întemplantare originală din guvernamentul Lublin: Într'un sat mare trăia un preot catolic bătrîn, pe care ómenii îl credeau a fi bogat. Într'o nópte popa a fost atacat de mai mulți ómeni, cari îi cereau bani cu amenințări de morțe. Pécatul de a l omori nu-i spariă, și-ceau jăfuitorii, de óre ce ei merg la resboiu, unde în luptă cu necredincioșii, se vor ispăsi de toate pécatele; astfeliu nu e nimic dacă cu un pecat vor avea mai mult sau mai puțin. „Așa dar vre-ți să mergeți la resboiu contra necredincioșilor!“ țise popa. „Acésta e cu totul alt-ceva. De aceea ve-ți primi de la mine nu numai bani, ci vę voi și bine cuvânta.“ Cu acestea cuvinte el dete jăfuitorilor 800 ruble și intrînd într'o cameră laterală spre a aduce apă sfințită, veni cu un lichid cu care îi stropi și îi binecuvîntă. Veseli de jaful cástigat cu așa de puțină ostenelă, jăfuitorii se depărtară. Dar popa pe dată ce a scăpat de ei, alergă la cea mai apropiată biserică și trase clopotele. La sunetul acestora se adunară ómenii satului. Preotul le istorisi pe scurt întemplantarea și îi invită ca să urmărescă pe hoți și să-i prindă, căci se cunosc lesne, de óre ce el în loc de aghiasmă, i-a stropit cu cernelă. Țăranii îndată s'au pus în góna hoților pe cari i-au și prins. Hoții erau plini de pete de cernelă pe vesmintele și pe față.

* (Din viața lui Abdul Aziz). Jules Claretie scriitor de foife al „Independenței belgice“ împărătesce unele relațiuni caracteristice din viața rēposatului sultan Abdul Aziz: Pictorul polon, Iosif Chelmonsky, care are o reputație bine stabilită în lumea artistică, a trāit o mare parte din viața sa în Constantinopol. El acolo era pictorul lui Abdul Aziz. Cum întemplantă această artă, se vede din următoarea istorie: Sultanul chemă odată la sine pe pictor și îi țise: „Privesc-mę... așa; acum e de ajuns.“ Mergi și mi fă portretul; trebuie să l am într'o óra.“ — La contradicere nu era de gāndit, și nu i rămenea alt ceva de făcut, decât a se supune. Portretul ce se executase în absență, a fost gata în două óre. Sultanul apoi mai comandă vre-o 200—300 de acestea. Într'o di Chelmonsky jăcea bolnav în pat de colerina. Sultanul îl chemă la el. Pictorul se scuză că e bolnav. După această veni un pașă la patul bolnavului și îi țise: „M. S. doresce să te vadă, și d-ta trebuie să te supui.“ — „În starea mea... la această nici nu e de gāndit!“ — Eu am ordin, răspunde pașă, ca să te duc la M. S. viu sau mort.“ După această pictorul a fost dus la sultanul pe un scaun și de pe acest scaun, el execută cu mână tremurândă, al 350 sau 360 portret al lui Abdul Aziz, care de astă-dată lāsă pe pictor să șadă.

* (Cinci-spră-dece Bulgari condamnați la morțe) de un tribunal militar turcesc fură imbarcați din Varna pe un vapor al Lloydului austriac pentru a fi transportați la Constantinopole, unde avea a se

executa sentința de morțe. Îndată ce ajunseră pe vapor căpitanul vaporului porunci a se lua lanțurile de pe condamnați și ajungînd la Constantinopole a denegat desbarcarea lor. Auđind ambasadorul austro-unguresc de afacerea acésta a încunosciat Pórtă că condamnații vor fi trāmiși iarășii la Varna.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Principii și fundamente de ortografie daco-română.

(Urmare).

Ajunserăm pe timp scurt și la *u*.

La slaveni se află și împrumutat dela greci, și la slaveni se află sau fără semn, sau numai cu semnul ascuțit, precum e neintonat sau silabă scurtă, și precum e intonat, sau silabă lungă.

În literatura noastră cu litere se află încă și cu semnul scurtării în capetel cuvîntului, p. e. *оуѣ*. Deci aci iară e introducere românescă; și rectifică numai că etimologia s'a băgat în samă.

Semnul scurtării — încât ar fi de bun primit, și bine aplicat — ar ave chemare ca să se pună pe *u* numai acolo, unde *u* este silabă scurtă, — pentru că unde *u* este silabă intonată și lungă, acolo s'a pus accentul ascuțit.

Eh! dar în capetel cuvîntului, *u* nu s'a răspuns, — și unde este rațiune că pe o vocală, carea nu se răspunde, să se pună semnul scurtării? care se pune pe silabă, carea se răspunde dar prosodice e cu son scurt.

Aci nu e un scădămēt ca și la *i* când se face *i* și totuși mai rămâne urma lui *i* în rostire; aci e perire de son.

Eu din punctul de vedere etimologic și caracteristicii romanice a limbii noastre, la desbaterea despre *u*, m'am dechiarat pentru susținerea lui *u* și în capetel cuvîntului, când de regulă nu se răspunde; dar aceea că nu se răspunde, nu se pôte reprezentă prin semnul scurtării de pe *u*, ci prin semnul peririi sonului, scădămētului de son; și fiindcă acest *u*, are ceva legătură principală cu *u*, și pentru *u* din capetel cuvîntului, când nu se răspunde află de semnul cel mai bun, circumflex întors *u* ce represintă scădămēt de son.

A 4-a ordine de semne ale scrierii, sînt semnele consonantelor.

1. Sedila sau codița franceză. Despre acésta am scris pe larg, și acum pe scurt ating numai că *c* la francesi are sonul V. înainte de *a*, *o*, *u*, și consonanță, și sonul ce sēmenea mai mult lui *s*, înainte de *e*, *i* și *y*.

Când *c* înainte de *a*, *o*, *u*, trebuie să se răspundă *s*, — atunci capetă codița.

Acésta se întemplantă de regulă numai când a perit ceva din cuvînt și anume *e*, lîngă care *c* a fost *s*, și acesta rămâne și după cāderea lui *e*, în-tālîndu-se cu *a*, *o*, *u*, p. e. apercevoir aperçu, deci sedila se pune ca să se susțină sonul *s*, — și nu ca să se strămute sonul. Afară de acésta, se pune numai la *c*, și nu și la altă consonantă.

Românii fonetisti au primit codița franceză, dar

a) nu pentru *c*, ci pentru *d*, *s*, *t*.

b) nu pentru ca să se susțină sonul, ci ca să se schimbe sonul.

c) nu pentru că a perit *i* din cuvînt, ci pentru că acesta a schimbat sonurile *d*, *s*, *t*, în *z*, *u*, *y*.

Deci Românii au primit sedila pentru alte litere și cu altă chemare.

La noi ar ave locul ei la *c*, acolo unde după etimologie este *c*, și are sonul *u*, p. e. capu (caper), çaru (cæsar) etc.

Francezii au codița numai pentru puține escepțiuni, — noi pentru reguli generale! De aici urmază că la francezi de tot arareori se vede într'o

carte, la noi se află cu mulțimea, cu carul. Să vedem proporțiunea.

Am căutat sedila în cartea „Essai sur les Fetes religieuses“ în prefațiunea de 12 pagini, și nu se află nici o sedilă. Am căutat câte odată, și într-o colă de 16 pagini se află câte odată, de două ori, rar de trei ori. O poți căuta și altul în cărți franceze, și va ajunge la acest rezultat.

Am luat Criticile Dlui Maiorese, am căutat partea unde se poate afla mai arareori, și anume în prefațiunea ce e scrisă cu litere mari, am aflat pe

pag. 1. 7 codițe
pag. 2. 11 „
pag. 3. 18 „
pag. 4. 6 „
pag. 5. 21 „

adeacă 63 de codițe, și e de observat că Dl. M. pentru *d* nu are codiță. Deci până ce la francezi pe o colă, adeacă 16 pagini se află mai mult; 2 sedile, — după ortografia Dlui Maiorese pe o colă cad 180—200 de codițe, socotind de tot puțin.

„Telegraful Roman“ afară de *s, t,* a început a pune codiță și lui *d,* și numărând codițele pe pagina primă a numărului 28, am aflat 152 de codițe, — pe colă înțrăgă pot fi dară preste 600 de codițe.

Acuma întreb, oare aceia, cari au primit codița franceză, cunoscut-au destinațiunea ei? și vedut-au, că au adus ceva neestic în ortografia noastră? Și pe aceia, cari au alungat pe *u,* numai din punctul economiei (în scrisore!*) îi întreb, oare este economie până faci 600 de codițe pe o colă?

Nu poți a nu ride. Doctorul frances a ținut medicina sedilei numai pentru un morb, ce vine arareori; dar noi i-am furat receptul, îl folosim pentru trei morburi închipuite, — și apoi nu cu o dosă „grano salis“ numai cu 3 dose deodată. Firesce că a urmat de ni s'a întors tot stomacul și ni-am perdut firea. Dar unora li se pare că se simt mai ușor. Să deede Ddeu!

(Va urma).

*) Dacă s'nt popóre economice, apoi acele de bună samă angliesii, și francesii, dar lor nu li-a plesnit prin cap economia de ortografie.

Loc deschis.*)

Caransebeș, în 22 Iuliu 1878.

În 8 Octobrie 1877 directorul scólelor civile de stat din Caransebeș Francisc Ogonovskiy primesce prin postă următoarea epistolă fără dat și subsemnată prin „*Mehrere scandaliserte und betrubte Eltern*“ scrisă, după cum s'a constatat mai târziu de profesorul d la institutul pedagogic din Caransebeș Ioan Nemoian

Pré Síimate Dle Director!

Nu scím, dacă ve este cunoscut, cumcă în nălucel D-Vóstre și anume în cerul corpului profesoral aveți un trădător și de aceea presupunem, cumcă Ve va conveni a adă unele despre respectivul, căci altcum abia ar fi posibil, să mai țineți în giurul D-Vóstră și să luați sub scut pe un individ, care de mult ar fi meritat să fie alungat.

Noi Ve ținem de un patriot bun, Dle director, și s'ntem convinși, că Vě jace la animă progresarea în cultură a junimii nóstre, de aceea fie-ne iertat a descrie mai de aprópe subiectul nostru.

Subiectul cu care trebuie să ne ocupăm este profesorul Mandrean.

Ca profesor la scólele civile de aici, ajutat prin regimul patriei nóstre spre completarea studiilor lui și pârtaș de această magnificință marinimósă până la ajungerea cualificațiunei de a ocupa un loc potrivit la o scólă publică, a fost denumit de cătră regimul magiar de profesor și prin această de un funcționar de stat reg. ung. cu dreptul de pensie, ca atare, credem, că are în calitate sa datorința, de a fi regimului, care

*) Pentru cele publicate sub rubrica această, Redacțiunea nu ia răspunderea asuprași.

Pa făcut un astfel de bărbat, mulțamitor și supus, iară statului magiar, care'l susține credincios până la ultima picătură de sânge, această ar fi adevărata caracteristică a unui om de omenie și loial fără de a fi (.....), Mandrean însă este cel mai în-văpăiat contrar al partidei regimului, cu trup și cu suflet ținându-se de inimicii regimului, e în stare să periclitizeze interesele aceleia în modul cel mai nerușinat și ca un adevărat Dodaist*) și Babeșian se conspireze cu contrarii nostri și să se pună chiar publice în fruntea masei de rënd și a inimicilor regimului, ceea ce a documentat în tot timpul și la ori-care ocaziune și anume la ultima alegere a reprezentanților acestui oraș.

Dacă voiți să aveți documente despre această, binevoiiți, domnule director, și deschideți protocolul de alegere luat cu ocaziunea alegerii de ablegat dietal și căutați, în care partidă a fost, a votat și a agitat Mandreanu dimpreună cu familia Baiasiu și Brancoviciu?

Noi s'ntem părinți întristați — simnii părinți: Nemoianu și Ionescu. Unde Ve s'nt copiii? Unde societate? — cari trebuie să ne temem de sórtea și viitoriul copiilor nostri (?!!) și numai de aceea v'am făcut atenți asupra acestui cultivator periculos, căruia nu'i mai putem încredința creșterea copiilor nostri.

În cas, când nici această n'ar ajuta, atunci vom trimite o plângere colectivă la Înaltul Ministeriu ung. reg. atât în contra D-Vóstre, cât și în contra inspectorului scol. Suttag.

„Mai mulți părinți scandalisati și întristați.“

Din această epistolă anonimă s'a lăsat afară unele expresiuni demne de autori din respectul, ce trebuie, să'l avem față de on. public cetitoriu. Un pasagiu totuși voiu aminti și anume acela, unde dice colega Nemoianu, cumcă m'as fi exprimat în casina română în modul cel mai dejositor față de Ilustritatea Sa Dl. Episcop Ioan Popasu, dacă va ținé parastas pentru repausatul Deák. — Dacă nu m'ai cruțat pe mine, iubite colegă Nemoianu, puteai cel puțin să cruți persoana cea onorabilă și încărunită de grija de a te trimite la universitatea din Lipsca pe tine și pe alți mulți, ca să te cultivezi și întorcându-te înapoi să te apuci de lucruri seriose, iară nu de denunțațiuni nepotrivite cu demnitatea unui profesor.

(Va urma).

*) După alegerea generalului Traian Doda de ablegat acum 3 ani cuvântarea de gratulare o făcu chiar dl. profesor Ioan Nemoian, care me numesce Dodaist. Frumos caracter! O tempora! O mores! Mandrén.

Bursa de Viena din 5 August n. 1878.

Metalicele 5%	63 60
Împrumutul naț. 5% (argint)	64 55
Împrumutul de stat din 1860	115 80
Acețiuni de bancă	822 —
Acețiuni de credit	261 75
London	112 75
Argint	100 80
Galbin	5 51
Napoleon d'aur (poli)	9 27
Valuta nouă imperială germană	57 15

Estras din foia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 28 Aug. și 28 Sept. imobil. lui Ludovic Novac și soți în Bistrița (tribunal): în 26 Aug. și 26 Sept. imobil. lui George Ludvig jun. în Cârțișora (jud. cerc. Făgăraș); în 30 Aug. și 30 Sept. imobil. Ioan Zajda în Aiud (jud. cerc.); în 21 Aug. și 21 Sept. imobil. lui Iosif Szentgyörgyi în Făgăraș (jud. cerc.); în 21 Aug. imobil. lui Teodor Ugruțan și soți în Sântă Măria (jud. cerc. Unedóra); în 27 Aug. și 27 Sept. mobil. și realități lui Nicolae Sêrbu în Herpeia (trib. Deva); în 2 Sept. și 2 Oct. imobil. lui Alecsie Nechiti în Mititei (jud. cerc. Năsăud); în 16 Aug. imobil. lui Daniil Chelian în Ombuz (trib. Cluj); în 5 Sept. și 5 Oct. imobil. lui Ioan și E. caterinei Fleischer în Cisnădia (trib. Sibiu); în 24 Sept. și 24 Oct. imobil. lui Iosif Török în Petroșeni (jud. cerc. Hațeg). —

Nr. 1899 Plen. 1—3

CONCURS.

Pentru esarendarea alimentării elevilor institutului archidiececan greco-oriental din Sibiu prin această să publică concurs cu termin până la 15/27 August a. c. Ofertele s'nt a se adresa în scris la secretariatul consistorial greco-oriental în Sibiu, unde în toate țile se pot vedé condițiunile esarendării.

Sibiu, 22 Iuliu. v. 1878.

Consistoriul archidiececan gr. or.

Nr. 161.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la scóla confesională greco-orientală din opidul Iliia murășană în protopresbiteratul Iliiei murășane se deschide concurs prin această cu terminul până la 30 August a. c. st. v.

Emolumentele s'nt:

I. în bani gata 250 fl. v. a.
II. cuartir liber în edificiul scólei împreună cu o grădină de legume.
III. 2 orgii lungi de lemne de încălzit.

Concurenții vor avea a-și asterne suplicele lor instruite conform prescrișelor statutului organic la adresa subscrișă până la terminul susînsemnat.

În conșelegere cu comitetul parochiale. Gurasada în 21 Iuliu 1878.

Alecsiu Olariu,
adm. prot.

1—3

Nr. 74.

1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățătoriu la scóla confesională gr. or. română din comuna Rapoltu-mare protopresbiteratul Ioagiului I se deschide concurs până inclusive 31 August. st. v. a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post s'nt: 300 fl. v. a. salariu anual, cuartir grătuit în localitate scólei, grădina de legumi, și lemne de încălzit.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și adresa suplicele lor la subsemnatul instruite în sensul stat. org. cu atestat de botez, și cu testimonii școlastice, că au absolvat cel puțin 4 clase gimnaziale, cursul pedagogic séu teologic, că au depus esamenul de cualificațiune, și că s'nt versați în cântările bisericesci.

Hondol 21 Iuliu 1878.

În conșelegere cu comitetul școlar.

Basiliu Pipoș,
prot. și insp. sc. distr.

Nr. 25.

1—3

CONCURS.

Devenit vacantă parochia Laslul român, protopresbiteratul Têrnevei de sus, — pentru ocuparea acestei parochii de clasa II-a se escrie prin această concurs cu terminul până la 1 Septembre a. c. st. vechiu.

Emolumentele împreunate cu această parochiă s'nt:

1. Curtea, casa și tóte celelalte edificii trebuinciose parochiale;
2. 26 jugere arătură și fênaș de I. II, III, clasă.
3. 200 felderi cucuruz cu tuléu ca stolă de la 150 familii;
4. De la 150 familii câte o ții de lucru;

5. Din filia Laslul săsesc de la 30 familii câte două felderi cucuruz cu tuléu și una ții de lucru.

6. Stola usuată până aci.
Doritorii de a ocupa această parochiă au a-și trâmite petițiunile lor instruite în sensul statutului organic și a „dispozițiunilor provisorice sinodali“ din anul 1873 până la terminul

arătat la subscrișul în Alma, posta ultimă Elisabetopolea.

Alma în 11 Iuliu 1878.

În conșelegere cu comitetul parochial. Ioan Almășan,
protop. gr. or.

Nr. 24 — 1878 Pres.

2—3

CONCURS.

La scóla capitală confesională ort. orient. din Veneția inferióră, protopresbiteratul I al Făgărașului în urma conclusului adus de eforia școlară la 3 Iulie a. c. s'nt a se conferi cu prima Septemvrie a. c. st. v. două posturi de învățători:

I. Postul de învățătoriu primariu și diriginte, împreună cu un salariu anual de 300 fl. v. a., cuartir liber în edificiul scólei și 18.97 metri lemne în natură.

II. Postul de învățătoriu secundariu, împreună cu un salariu anual de 200 fl. v. a. cuartir liber tot în edificiul scólei și 11.38 metri lemne în natură.

Aspiranții la vre unul din aceste posturi au se adreseze suplicile lor instruite conform prescrișelor statutului organic reverendisimului domnu protopresbiter ca Inspector de scóle Petru Popescu în Făgăraș până în August a. c. st. v. în care ții va fi și alegerea.

Cei cu cualificațiune mai bună: maturisanții, — absoluți de cel puțin IV. clase gymu. — și cursul pedagogico-teologic, cu cunoscința limbilor patriei de a putea propune la elevi, precum și versați în cântările bisericesci vor fi preferiți.

Aleși vor servi un an de probă și numai după aceia meritând vor fi întărîți de definitivi.

Eforia scólei capitale venețiene.

Veneția inf. 16 Iulie 1878.

Petru Popescu,
prot.

Iacob Urdea,
preș. efor.

Nr. 47|1878.

CONCURS.

La scóla normală capit. gr. or. din Reșinari au devenit vacante trei posturi de învățători; pentru întregirea acestora se deschide concurs dela data presentă până în 22 August cal. v. a. c.

Emolumentele s'nt:

1. Un salariu anual de 350 fl. v. a. plătit în rate lunare anticipative.
2. Relut pentru cuartir și lemne, câte 60 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au să-și astêrnă petițiunile lor comitetului parochiale din Reșinari în terminul indicat, dovedind prin atestate:

- 1). Că s'nt de religiunea gr. or.
- 2). Că au absolvat cel puțin gimnaziul infer. și cursul pedagogico-teologic cu succes bun.
- 3). Că au esamenul prescriș de cualificațiune în chemarea învățătorescă.
- 4). Cei ce vor dovedí că au absolvat clase mai multe și au pracsă învățătorescă — se vor preferi.

Învățătorii deveniți aleși vor fi datorii a ținé duminica și sêrbătórea câte o strană în biserică.

Cei ce doresc a concura la vre-unul din aceste posturi vor fi datorii a se presenta până la țiaua alegerii aici în Reșinari și cânta în vre-o duminică în biserică spre a dovedí desteritatea în tipic și în cântările bisericesci.

Concurențele care va dovedí cualificațiune de a puté propune sistematic cântările corale la elevii școlari va puté dobândi pentru acest oficiu deosebit de salariu o remunerațiune de 100 fl. v. a.

Reșinari în 2 Iuliu 1878.

3—3

Comitetul parochiale.